

szakaszon, a Bér-patak völgyében a Héhalom–Egyházasdengeleg határa és Egyházasdengeleg belterülete között, valamint az Egyházasdengeleg–Szirák–Bér közötti szakaszok) ideiglenes (gabona) és tartós (gyep, gaz, rét, legelő) elfedettsége miatt nem lehetett elvégezni. A bejárható területek a kelő kukoricával és napraforgóval kis mértékben elfedett parcellák voltak. A települések belterületén ugyancsak nem volt lehetőség hagyományos terepbejárás elvégzésére.

A már ismert 15 régészeti lelőhely állapotfelmérésén túl, a régészeti topográfiai szempontból viszonylag jól felderítettnek tartható területen két új lelőhelyet azonosítottunk Palotás és Kisbágyon területén egyet-egyét.

KOLLER MELINDA – REMÉNYI LÁSZLÓ

385. Papos, Vera-tanyától ÉK-re (KÖH 51404)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B

Az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Régészettudományi Intézete 2010. július 6. és augusztus 30. között elvégezte az M3-192 jelű régészeti lelőhely megelőző feltárását. A kutatást az M3 autópálya Nyíregyháza–Vásárosnamény közötti szakaszának építése tette szükségessé. A feltárt 12 565 m²-en 129 régészeti objektumot találtunk.

A lelőhely É-i részén szórványos gödrök formájában őskori teleprészletet tártunk fel. A kisméretű gödrökből kisméretű kerámiatöredékek és kevés patics került elő.

A lelőhelynek nagyjából a középső zónájában, a lehumuszolt felszín Ny-i szélénél késő bronzkori (Berkesz-jellegű leletanyag) objektumok kerültek elő. A nagyobb kiterjedésű késő bronzkori település túlnyúlik a lelőhely Ny-i szélénél. A kisebb-nagyobb gödrökből nagyrészt kerámiatöredékek, őrlőkötöredékek és paticsdarabok kerültek elő.

A lelőhely DK-i zónájában szintén szegényes leletanyagú, kevés gödörből álló, valószínűleg őskori tanyaszerű telepet tártunk fel. Objektumaiból kevés és kisméretű kerámiatöredék és patics került elő. Ehhez a telephez tartozhatott valamilyen karám – erre utalnak a teleprészlet szélén feltárt cölöphelyek.

Az egész lelőhelyen szétszórva jelentkeztek kisebb méretű, többnyire sekély gödrök. Ezek egy időhorizontba tartozására egységes, a többi objektumtól eltérő betöltésük utalt. Egy esetben az egyik ilyen gödör metszett egy késő bronzkori gödröt. Ez jelzi, hogy ezek a gödrök fiatalabbak a késő bronzkori településnél. Alátámasztja még ezt a megfigyelést, hogy bizonyos esetekben a késő bronzkori település és a tanyaszerű telepek objektumaik jelentkezési szintjénél magasabban jelentkeztek.

A leletanyag a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat nyíregyházi irodájában történő elsődleges feldolgozás után a Magyar Nemzeti Múzeumba kerül végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Nicklas Larsson régész; Cservenáknék Kasza Edit, Erdei Krisztina, Farkas Gábor technikusok. A geodéziai felmérést a Geoservice Kft. végezte.

KALLI ANDRÁS

386. Pákozd, Kopolyás-dűlő (Pipacsos) (KÖH 22081)

(Fejér megye) R, Kö

2010. április 6. és június 15. között próba- és megelőző feltárást végeztünk a 067/4 hrsz.-ú telken, 697 m²-en. A humuszolást gépi erővel végeztük, az objektumok jelentkezési szintjének elérését követően kézi nyesést folytattunk. A felszínen 15 objektumot különítettünk el, ezek jelentős része rézkori, elsősorban középkori jelenségeket is észleltünk.

A területen 1–1,5 m-es vastagságban található a humuszszint, mely barna, homokos, jól megmunkálható föld. A lehumuszolt felszín alja sárga, sóderes. Az É-i irányba elterülő hegyvonulatokból lemosódó kőzetanyag van a területen, vöröses-sárgás színű alapkőzet-réteggel. A felületen házra utaló cölöplyukrendszer nem találtunk. Pedig egyértelmű, hogy a telepen több háznak, házrésznek kell elhelyezkednie, ezt jól mutatják az egymást követő árkok, és a házakat kerítő árokrendszerek.

A rézkori objektumokon kívül középkori jelenségekből adódó anyag nélküli objektumok sora található.

A rézkori telepjelenségek nem intenzíven helyezkedtek el, hanem egymástól 5–15 m távolságban megújuló formában jelentkeztek. A kihagyások jellegéből nyilvánvalóan az árokrendszerekhez köthetően telkek, házrészek meglétét lehet feltételezni.

Az adott korra jellemző kis mennyiségű leletanyag került elő. Az általunk húzott 300 m-es ároksor minden részében található rézkori telepjelenség. A lelőhely minden irányban tovább terjed.

FÜLÖP GYULA

387. Pápa, Fő tér (KÖH 8902)

(Veszprém megye) Á, Kk

A Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság 2010. október 1. és november 20. között végzett próbafeltárást a téren, amelyet a tervezett rehabilitációhoz kapcsolódó munkák, így szintsüllyesztés, burkolatcsere, új közművek fektetése tett szükségessé. A lelőhely a város központjában helyezkedik el, lakó és középületekkel övezett területen, amelyen a 83. sz. főút városi szakasza vezet keresztül.

A próbafeltárás területét az MRT 4. kötete 61/1a, 61/2, és 61/4 sz. lelőhelyei fedik le. Itt 1982-ben Mithay Sándor feltárást, 1996-ban Rainer Pál közműfektetési munkához kapcsolódó leletmentést végzett. A régészeti és a forrásadatok alapján várható volt, hogy a város középkori eredetű, Szt. István vértanú tiszteletére szentelt